

Flere veje, nye muligheder

Et nyt og forbedret optagelsessystem
til de videregående uddannelser

Juni 2022

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Departementet

Postboks 2135

1015 København K

ufm@ufm.dk

www.ufm.dk

Design: Regeringens Kommunikationsenhed

Layout: Kontrapunkt

Fotos: Unsplash

Publikationen kan hentes på

www.ufm.dk

www.regeringen.dk

Indhold

Forord	4
Fire politiske mål for et nyt og forbedret optagelsessystem	6
Udfordringer i det nuværende optagelsessystem	8
Uddannelsesvalget er ikke velovervejet for alle	8
For ulige veje til en videregående uddannelse	8
Usund perfektionskultur og stigende karakterræs	9
Optagelsessystemet er for komplekst at navigere i	9
Ny og bedre optagelse på de videregående uddannelser	10
Regeringens initiativer	13
Mere hensigtsmæssig brug af karakterer i kvote 1	14
Bedre adgang gennem kvote 2	16
Mere ensartet og gennemskuelig udvælgelse	18
Et mere reflekteret uddannelsesvalg	20

Forord

Vores danske velfærdssamfund har fri og lige adgang til uddannelse som et af sine omdrejningspunkter. Amerikanere må nærmest ikke kunne tro deres egne ører, når de første gang hører om, at hvis du ellers har evnerne og motivationen, så er der i Danmark adgang til skattefinansieret uddannelse i verdensklasse og endog stipendier undervejs. Ingen dyre, årlige omkostninger ved at være indskrevet – ikke behov for store lån, private stipendier eller afhængighed af dine forældres økonomiske formåen.

Det er noget, vi som danskere kan være stolte af. Og det bidrager til en kerneidé for den socialdemokratiske måde at indrette samfundet på: At vi til stadighed skal arbejde for, at der for hvert menneske bliver så lige muligheder i livet, som det overhovedet kan lade sig gøre – uanset din sociale baggrund.

Vi vil være et samfund, hvor en datter af ufaglærte forældre kan studere side om side med overlægens eller advokatens søn. Og et samfund, hvor uddannelse, oplysning, kritisk tænkning og nysgerrighed gør os til mere myndige borgere og til et stærkere demokrati. Samtidigt er gode uddannelser afgørende for vores velstand og fremgang. Ligesom det er en nøgle til høj kvalitet i hverdagens borgernære velfærd.

På det videregående uddannelsesområde starter det hele med uddannelsesvalget og dermed med det system for optagelse på en videregående uddannelse, vi har i Danmark. Det fungerer på flere måder godt og effektivt. Men der er også klare muligheder for forbedringer. Derfor foreslår regeringen en række tiltag til at skabe et nyt og forbedret optagelsessystem.

Mulighederne er mange og store i Danmark – og valget træffes for de fleste, mens man er relativt ung. Derfor er det vigtigt, at vi hjælper den enkelte med at træffe et velovervejede uddannelsesvalg. Både i forhold til interesser og forudsætninger, men også i forhold til hvor i samfundet man kan bidrage, komme i arbejde og gøre en forskel med den uddannelse, man har taget. Det kan mindske frafaldet til gavn for både unge og for samfundsøkonomien.

Derfor skal vi gøre mere for, at muligheder og udvælgelseskriterier er til at overskue, at der er god vejledning, og at der sker en reel overvejelse og refleksion i forbindelse med studievalget.

Den sociale mobilitet kan også forbedres via optagelsessystemet. I dag stilles børn af faglærte og ufaglærte ringere i kraft af forskellige mekanismer i optagelsessystemet. Særligt kvote 2 har klare mangler, der i stedet for at give de unge et reelt andet skud i bøssen kommer til at virke skævt og modarbejdende for den sociale mobilitet. Det vil regeringen lave om på.

Det er i dag svært at komme ind på en universitetsuddannelse, hvis man for eksempel har taget en håndværksfaglig uddannelse. Regeringen mener, at en erhvervsuddannelse eller flere års relevant erhvervs erfaring skal være en reel vej ind, uden at du har en studentereksamen med dig. Det vil åbne flere muligheder for faglærte og i det hele taget for ansøgere, der har været på arbejdsmarkedet i en årrække. Ligesom det vil bringe ansøgere med andre livserfaringer ind på uddannelserne.

Jeg er fortalere for flid og for at gøre sig umage. For at karakterer fortsat spiller en hovedrolle i adgangen til videre uddannelse. Men ikke mindst i gymnasierne er karakterræset blevet for voldsomt og usundt.

Nogle uddannelser kræver i dag utroligt høje karakterer i nærmest alle fag, for at man kan komme i betragtning. Og den store betydning af selv små forskelle bidrager til en kultur på ungdomsuddannelserne, der er problematisk på flere måder. En sund læringskultur har ikke et enøjet karakterfokus som omdrejningspunkt. Den har fokus på at lære mere, at udfordre sig selv, dyrke fællesskabet med de andre elever, at man ansføres til at være selvstændig og tør bevæge sig ind i faglige diskussioner uden at kende resultatet på forhånd.

I dag tænker mange meget strategisk og fravælger fag, de egentlig er interesserede i, fordi de måske kan give mindre gode karakterer og altså et lavere karaktermiddelværdi. Et forbedret optagelsessystem skal bidrage til at højne trivslen blandt de uddannelsessøgende og påvirke læringskulturen på ungdomsuddannelserne i en sundere retning.

Derfor adresserer vi med udspillet her både det ensidige og overdrevne fokus på karakterer på ungdomsuddannelserne og bidrager til øget trivsel. Et nyt optagelsessystem med bedre uddannelsesvejledning, en maksimal grænsekvote og en velfungerende kvote 2 kan være med til at mindske karakterræset.

Vi har brug for alle skarpe hjerner og dygtige hænder nu og i fremtiden til at løfte og udvikle et dygtigere, grønnere og trygkere Danmark. Det kræver flere veje og nye muligheder i den måde, vi optager dem, som ønsker at tage en videregående uddannelse. Det er baggrunden for, at regeringen nu fremlægger et forslag til et nyt og forbedret optagelsessystem.

Med venlig hilsen

Jesper Petersen,
Uddannelses- og forskningsminister

Fire politiske mål for et nyt og forbedret optagelsessystem

Optagelsessystemet lyder i manges ører nok både teknisk og snørklet. Ikke desto mindre er det den centrale brik, der kobler kommende studerende med de videregående uddannelser. Hvert år fordeler systemet cirka 90.000 ansøgere, der søger ind på mere end 900 forskellige videregående uddannelsesudbud. Det sker i dag på en smidig, koordineret og effektiv måde – ikke mindst sammenlignet med andre lande.

Derfor er det væsentligt at bevare de ting i optagelsessystemet, der fungerer godt. Det gælder eksempelvis den koordinerede optagelse på tværs af landets mange forskellige uddannelsesinstitutioner, og det gælder generelt brugen af karakterer i vurderingen af, hvor egnet den enkelte ansøger er til at tage en videregående uddannelse. Karakterer giver god information om ansøgernes generelle faglige forudsætninger, og det er en effektiv og gennemskuelig måde at vurdere ansøgerne på.

Der er omvendt også en lang række ting, der i dag ikke fungerer efter hensigten. Ting, der kalder på, at der politisk sættes en ny retning og prioriteres anderledes end i dag.

De ting ønsker regeringen at lave om. Derfor har vi formuleret fire konkrete politiske målsætninger.

Karakterer skal fortsat udgøre et centralt element i optagelsessystemet. Men det skal være tydeligt for eleverne på gymnasierne, at uddannelse handler om læring og ikke kun om karakterer. Optagelsessystemet skal understøtte en **sund læringskultur**, hvor den enkelte vælger fag efter interesse, og ikke efter hvor man tror, man kan få den højeste karakter. Derfor

skal der være et **balanceret karakterfokus**. I dag er balancen tippet, så betydningen af den enkelte karakter i det enkelte fag fylder for meget. Det skal være tydeligt for de unge, at der er mange og gode uddannelsesmuligheder, selvom om man ikke får topkarakterer i alle fag.

Optagelsessystemet skal understøtte et **bedre match mellem ansøgere og uddannelser**. Det er vigtigt for den uddannelsessøgende og for samfundet, at ansøgerne overvejer grundigt, hvilke uddannelser der passer til deres interesser og faglige forudsætninger. Det gælder også i forhold til, hvilket job man efterfølgende kan få. Det giver mere motiverede studerende og lavere frafald – og efterfølgende et stærkere match mellem den enkelte og arbejdsmarkedet.

Optagelsessystemet skal **øge den sociale mobilitet**. Alle med evnerne og motivationen skal have mulighed for at tage en videregående uddannelse – uanset, hvem deres forældre er. Derfor skal optagelsessystemet give bedre plads til, at personer med forskellig baggrund får mere lige mulighed for at komme ind på en videregående uddannelse.

Optagelsessystemet skal skabe **flere og mere gennemsigtige veje** til optagelse på en videregående uddannelse. Det skal eksempelvis være muligt at blive optaget på en universitetsuddannelse, hvis man er faglært, eller hvis ens karaktergennemsnit fra gymnasiet ikke er højt nok til de uddannelser, man har interesse for og evnerne til.

**Regeringens
mål for et nyt
og forbedret
optagelses-
system**

**Balanceret karakterfokus
og sund læringskultur**

**Bedre match mellem
ansøger og uddannelse**

Øget social mobilitet

**Flere og mere gennem-
sigtige veje ind**

Udfordringer i det nuværende optagelsessystem

Mange unge fortryder deres uddannelsesvalg

23%

af dem der dropper ud angiver, at de ikke fik tænkt sig ordentligt om.

10%

takker nej til den uddannelse, de er blevet tilbudt optagelse på.

Uddannelsesvalget er ikke velovervejet for alle

Der findes i dag mere end 900 uddannelsesudbud på de videregående uddannelser. Mange unge har imidlertid et begrænset kendskab til de forskellige uddannelsesmuligheder. I 2021 søgte 10 procent af alle ansøgere de samme 7 uddannelsesudbud som 1. prioritet.

I alt 27 procent af ansøgerne til de videregående uddannelser angiver, at de har opdaget andre uddannelser, som de ville ønske, de havde kendt til, da de søgte ind, og 10 procent takker nej til deres uddannelsesplads, før de starter.

Dertil kommer, at 16 procent af de studerende dropper ud eller vælger om i løbet af første studieår. Næsten hver fjerde af dem angiver, at de ikke fik tænkt sig ordentligt om, inden de søgte ind.

Det har negative konsekvenser både for den enkelte og for samfundet. For den enkelte kan frafald eller omvalg opleves som et personligt nederlag, ligesom pladsen kunne være gået til en anden, der brændte for den uddannelse. For samfundet repræsenterer frafald og omvalg ressourcer, der kunne være brugt bedre.

Faglærte har få veje ind på en videregående uddannelse

3%

Af det samlede optag på videregående uddannelser er 3 pct. optaget på baggrund af en erhvervsuddannelse.

10%

Mere end halvdelen af de akademiske bacheloruddannelser har kun 10 pct. af deres pladser afsat til kvote 2.

Oprindeligt var kvote 2 tænkt til at give uddannelsesmuligheder for uddannelsessøgende med forskellige baggrunde. Men både omfanget af kvote 2-pladser, og måden ansøgerne vurderes på i kvote 2, betyder, at kvote 2 i dag ikke lever op til den oprindelige intention.

På eksempelvis de akademiske bacheloruddannelser på universiteterne har over halvdelen af uddannelserne kun 10 procent af deres pladser afsat til kvote 2.

Samtidig er en gymnasial eksamen i dag et adgangskrav på alle akademiske bacheloruddannelser. Det betyder, at hvis man eksempelvis har en

erhvervsuddannelse, er det vanskeligt at blive optaget på en bacheloruddannelse på et universitet. Af det samlede optag på de videregående uddannelser er det i dag kun cirka tre procent, der optages på baggrund af en erhvervsuddannelse.

Ud over den begrænsede og uensartede udbredelse af kvote 2 er en række af de udvælgelseskriterier, der i dag anvendes i kvote 2, socialt skæve. Kriterier som motiverede ansøgninger og højskoleophold stiller ansøgerne bedre, hvis de har ressourcerstærke forældre. Stik imod hensigten.

Stort fokus på karakterer påvirker de unges uddannelsesvalg

30%

af ansøgere med de højeste snit søger mod de samme fire uddannelser.

1/4

gymnasieelever har fravalgt fag, som de synes var spændende, fordi faget kunne trække deres snit ned.

Usund perfektionskultur og stigende karakterræs

Betydningen af selv små forskelle i karakterdecimaler er gennem en årrække steget i takt med, at antallet af ansøgere til de videregående uddannelser er steget. Grænsekvoteienterne er over tid blevet højere.

I 2009 var der 76 uddannelsesudbud, den typiske ansøger med middelkarakterer ikke kunne komme ind på via kvote 1, hvilket svarer til 11 procent. I 2019 var det steget til 175 udbud, hvilket svarer til 21 procent.

Blandt mange unge opfattes en høj grænsekvoteient som udtryk for prestige og kvalitet, og det påvirker deres valg af videregående uddannelse. Hver sjette ansøger til de videregående uddannelser finder

f.eks. uddannelser mere attraktive, alene hvis de har en høj grænsekvoteient. Det kan betyde, at unge fravælger samfundsvigtige uddannelser som f.eks. lærer og pædagog, fordi disse uddannelser ikke har meget høje grænsekvoteienter. Samtidig søger 30 procent af ansøgerne med de højeste karaktergennemsnit i dag mod de samme fire uddannelser: Statskundskab, medicin, psykologi og jura.

De høje grænsekvoteienter betyder oveni, at mange gymnasieelever fokuserer på høje karakterer frem for læring og interesser. En fjerdedel svarer, at de har fravalgt fag, de har interesse for, fordi de er bange for at få en lav karakter, der kan trække deres gennemsnit ned.

Begrebet grænsekvoteient betegner det minimumsgennemsnit, der skulle til for at komme ind på en uddannelse ved seneste optagelse. Kvoteienten fastsættes ud fra det karaktergennemsnit, som ansøgeren, der fik den sidste plads på uddannelsen ved seneste optagelse, havde. Grænsekvoteienten fra året før giver dermed en pejling af, hvilket karaktergennemsnit der skal til for at få plads på uddannelsen i år. Grænsekvoteienten fortæller således alene noget om forholdet mellem antal ansøgere, deres karaktergennemsnit og antal studiepladser. Den er ikke udtryk for hverken faglig kvalitet eller adgangskrav til en given uddannelse.

Adgangskrav og udvælgelseskriterier er svære at navigere i

11.000

ansøgere blev frasorteret, alene fordi de ikke opfyldte adgangskravene.

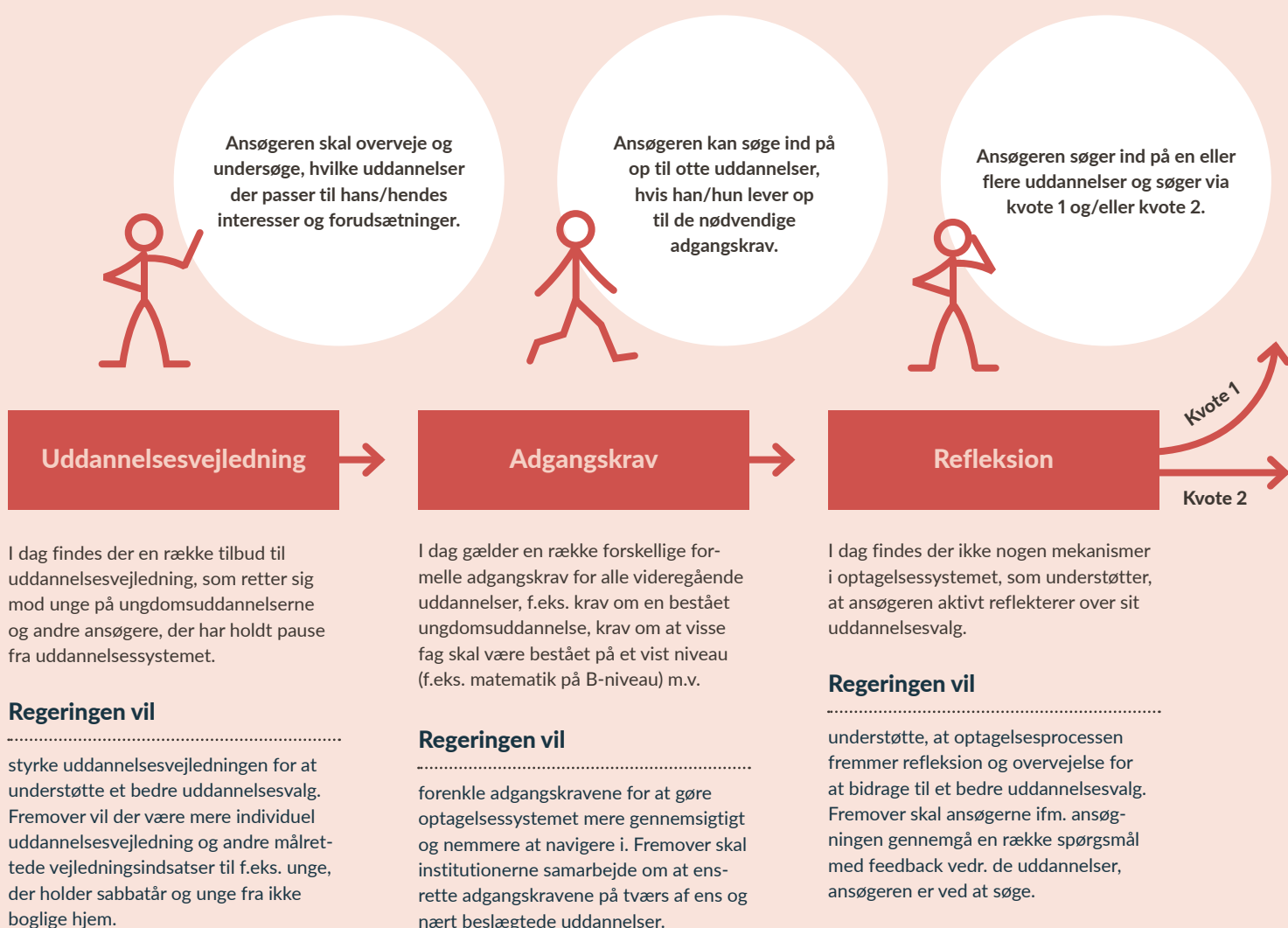
Både adgangskrav og udvælgelseskriterier er meget forskellige fra uddannelse til uddannelse i det nuværende optagelsessystem. Sammenholdt med, at der i dag findes mere end 900 uddannelsesudbud, bliver det uoverskueligt for mange at få et overblik over, hvilke uddannelser man kan søge, og hvad der skal til for at komme i betragtning til uddannelsen.

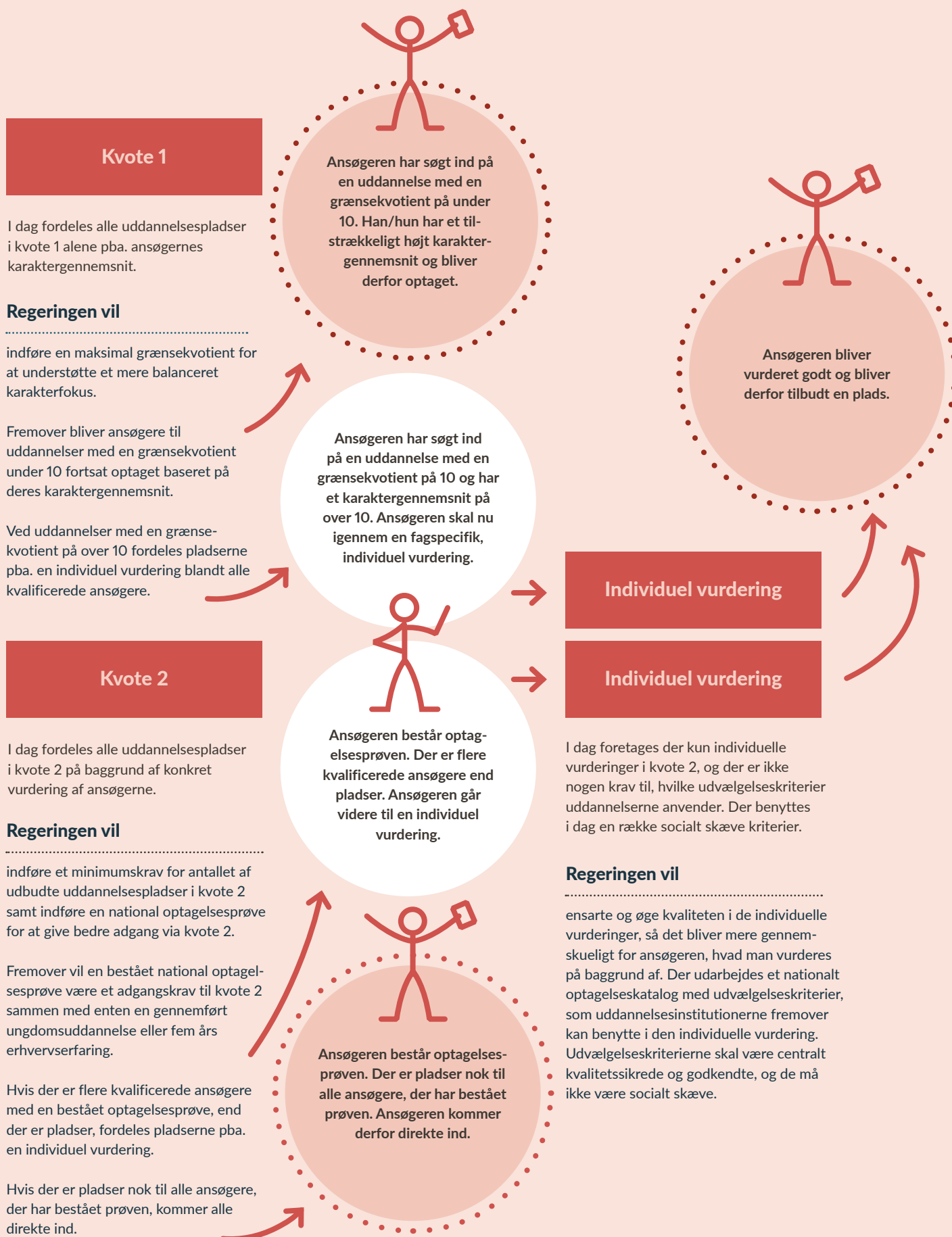
I 2021 blev ca. 11.000 ansøgere frasorteret, alene fordi de ikke opfyldte adgangskravene. Adgangskravene er ellers offentligt tilgængelige og kendte, så i mange tilfælde skyldes det, at ansøgerne må have misforstået adgangskravene.

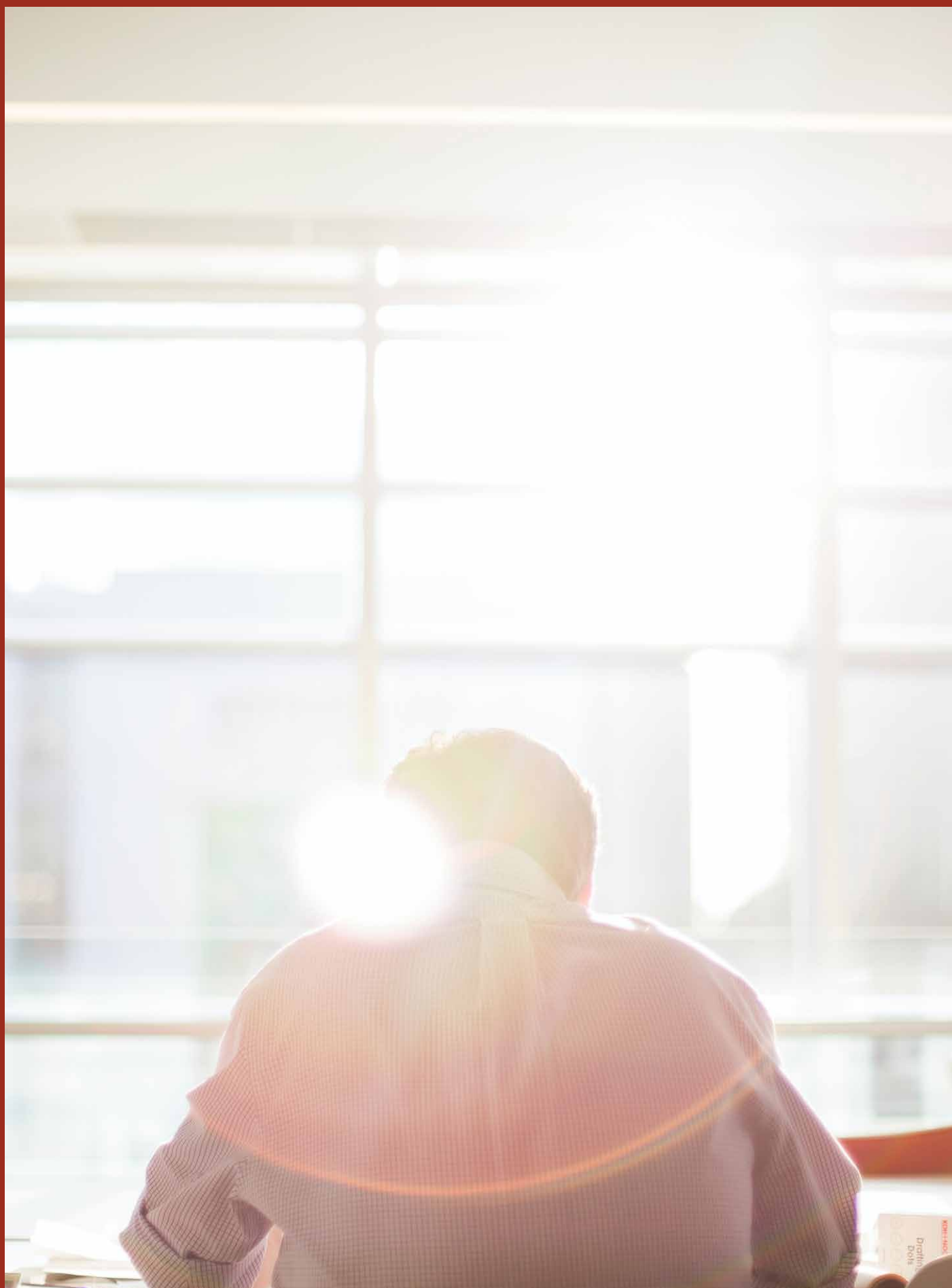
Derudover er den individuelle vurdering, der foretages af ansøgere i kvote 2, i dag baseret på meget forskellige kriterier, der alene defineres af den enkelte uddannelse. Det betyder, at det kan være uoverskueligt, særligt for ansøgere, der søger mere end én uddannelse via kvote 2, at sætte sig ind i og forberede sine kvote 2-ansøgninger. Har man ikke forældre eller netværk til at hjælpe sig, bliver opgaven for mange endnu sværere.

Optagelsessystemet er for komplekst at navigere i

Ny og bedre optagelse på de videregående uddannelser

Regeringens initiativer

Mere hensigtsmæssig brug af karakterer i kvote 1

- En maksimal grænsekvotient på 10
- Individuel, fagspecifik vurdering på uddannelser med grænsekvotient på 10

Bedre adgang gennem kvote 2

- En national optagelsesprøve i kvote 2
- Bedre adgang til videregående uddannelse med relevant erhvervserfaring
- Minimum 25 procent af pladserne på alle uddannelser udbydes via kvote 2

Mere ensartet og gennemsækelig udvælgelse

- Forenklede og ensartede adgangskrav
- Fælles udvælgelseskriterier i nationalt optagelseskatalog
- Socialt skæve udvælgelseskriterier må ikke længere anvendes

Et mere reflekteret uddannelsesvalg

- Refleksion integreret i selve ansøgningsprocessen
- Styrket uddannelsesvejledning – særligt til unge fra uddannelsesfremmede hjem

Mere hensigtsmæssig brug af karakterer i kvote 1

Det er godt, at man som ung har ambitioner og gør sig umage på sin ungdomsuddannelse. Uddannelse handler om at lære nyt og dygtiggøre sig. Men der skal være plads til, at man ikke får topkarakterer i alle fag. Og man skal fortsat kunne komme i betragtning til en uddannelse, man er motiveret for.

Regeringen foreslår, at der sættes et maksimalt niveau for, hvor høj grænsekvotienten på en uddannelse kan være. Det vil være med til at tage toppen af karakterpresset i gymnasiet, så fokus flyttes fra karakterdecimaler til læring og faglig fordybelse.

Samtidig vil det sende et vigtigt signal om, at grænsekvotienter ikke er lig med uddannelseskvalitet eller arbejdsmarkedsrelevans, og at ingen døre lukker, selvom man ikke udelukkende får topkarakterer.

Et højt karaktergennemsnit er i mange tilfælde et udtryk for, at ansøgeren er egnet til at studere. Men det er ikke karaktergennemsnittet alene eller den enkelte decimal, der er afgørende for, om man kan blive en god læge, psykolog eller jurist. Betydningen af enkeltkarakterer skal reduceres, når man søger en videregående uddannelse, så faglig interesse og motivation kan fylde mere.

Konkret foreslår regeringen

En maksimal grænsekvote på 10

Uddannelsespladserne i kvote 1 vil fortsat fordeles på baggrund af karaktergennemsnit, men kun op til en grænsekvote på 10. En maksimal grænsekvote vil gøre det muligt at blive optaget på uddannelser med en høj grænsekvote – også selvom man ikke har fået rene 10- og 12-taller. Samtidig er en grænsekvote på 10 tilstrækkelig høj til, at elever på gymnasiale uddannelser stadig motiveres til at gøre sig umage for at opnå gode karakterer.

Individuel, fagspecifik vurdering på uddannelser med grænsekvote på 10

På uddannelser med en grænsekvote på 10 indføres individuel, fagspecifik udvælgelse blandt alle kvalificerede ansøgere med et karaktergennemsnit på mindst 10. Kriterierne skal være centralt kvalitetssikrede og godkendte, men det er op til den enkelte uddannelse at tilrettelægge den individuelle vurdering (se initiativ om Fælles udvælgelseskriterier i nationalt optagelseskatalog).

Initiativerne understøtter

Flere og mere
gennemsigtige
veje ind

Balanceret karakter-
fokus og sund
læringskultur

Bedre match
mellem ansøger
og uddannelse

Bedre adgang gennem kvote 2

Kvote 2 skal være et reelt alternativ, hvis man ikke har en gymnasial uddannelse, eller ikke har det karaktergennemsnit, der skal til, for at komme ind via kvote 1 på den videregående uddannelse, man er motiveret for.

Regeringen foreslår, at der skal skabes en ny og mere ensartet vej ind på en videregående uddannelse for ansøgere med forskellige baggrunde. Det skal blandt andet ske ved, at ansøgerne i kvote 2 fremover skal søge ind via en ny fælles national optagelsesprøve.

Med en fælles optagelsesprøve udbudt i alle dele af Danmark bliver der bedre mulighed for at søge optagelse til en videregående uddannelse på baggrund af andet end karakterer. Og eksempelvis faglærte får bedre mulighed for at kvalificere sig til optagelse på de akademiske bacheloruddannelser. Samtidig lægger regeringen som noget nyt op til, at fem års relevant erhvervserfaring kan give adgang til en videregående uddannelse, så længe man kan opfylde de faglige adgangskrav til uddannelsen.

Regeringen foreslår derudover, at en vis andel af alle pladserne på alle uddannelser fremover skal udbydes via kvote 2, sådan at kvote 2 fremover reelt tilbyder en alternativ vej til alle uddannelser i Danmark.

Konkret foreslår regeringen

En national optagelsesprøve i kvote 2

Der indføres en fælles national optagelsesprøve, som adgangskrav til alle uddannelser i kvote 2. Ansøgerne skal fortsat opfylde de konkrete adgangskrav, der stilles til uddannelsen (f.eks. matematik på B-niveau for at blive optaget på datamatikeruddannelsen). Ud over en bestået optagelsesprøve skal ansøgere enten have gennemført en ungdomsuddannelse eller have fem års relevant erhvervserfaring. Optagelsesprøven vil eksempelvis teste ansøgerne med udgangspunkt i deres sproglige, matematiske og logiske kompetencer. Prøven er ens for alle uddannelser, og ansøgerne skal derfor kun tage prøven én gang, selvom de har søgt ind på flere uddannelser i kvote 2. Hvis der er flere ansøgere i kvote 2, som består optagelsesprøven, end der er uddannelsespladser, vil pladserne fordeles på baggrund af en individuel, fagspecifik udvælgelse (se initiativ om Fælles udvælgelseskriterier i nationalt optagelseskatalog).

Bedre adgang til videregående uddannelse med relevant erhvervserfaring

Personer med fem års relevant erhvervserfaring får som noget nyt mulighed for at søge optagelse på videregående uddannelser via kvote 2. Det kan f.eks. være en ansøger, der i en årrække har arbejdet som ufraglært lagermedarbejder med indpakning, forsendelse m.v., som nu får mulighed for at søge ind på uddannelsen som logistikøkonom. Ansøgeren skal fortsat opfylde de konkrete adgangskrav, der stilles til uddannelsen (f.eks. matematik på C-niveau for logistikøkonom). Uddannelsesinstitutionen vurderer ansøgerens erhvervserfaring, sådan at den er relevant for den søgte uddannelse. Hvis det er tilfældet, og ansøgeren består optagelsesprøven, kan ansøgeren komme i betragtning til uddannelsen.

Minimum 25 procent af pladserne på alle uddannelser udbydes via kvote 2

Der indføres et krav om, at minimum 25 procent af pladserne på alle uddannelser skal udbydes via kvote 2. Det vil fortsat være op til de enkelte uddannelsesinstitutioner at vurdere, hvilken fordeling af pladser der giver bedst mening for dem, og det er således fortsat muligt for uddannelsesinstitutioner at udbyde op til 100 procent via kvote 2.

Initiativerne understøtter

Øget social
mobilitet

Flere og mere
gennemsigtige
veje ind

Bedre match
mellem ansøger
og uddannelse

Mere ensartet og gennemskuelig udvælgelse

Optagelsessystemet skal være nemt og gennemskueligt at navigere i. Men for mange ansøgere opleves det ikke sådan i dag. Det skyldes blandt andet den store variation i adgangskrav og de måder, man som ansøger bliver udvalgt på. Særligt i kvote 2 er processen i dag kompleks og varierende.

Regeringen ønsker tydelighed omkring og ensretning af adgangskrav på tværs af beslægtede uddannelser, så det bliver mere gennemskueligt for ansøgerne

uanset baggrund, hvad der skal til for at kunne søge optagelse på en videregående uddannelse.

Derudover skal fælles godkendte udvælgelseskriterier sikre, at der bliver ryddet ud i de mange forskelligartede udvælgelsesmetoder. Uddannelserne skal fremover alene anvende udvælgelseskriterier, der er kvalitetssikret. Det skal bidrage til større gennemskuelighed og et bedre match mellem ansøger og uddannelse, og det skal sikre, at de socialt skæve udvælgelseskriterier, der i dag benyttes i kvote 2, ikke længere kan anvendes.

Konkret foreslår regeringen

Forenklede og ensartede adgangskrav

Adgangskravene forenkles, og kravene på tværs af udbud af samme eller nært beslægtede uddannelser harmoniseres. Adgangskravene er uddannelsernes garant for, at de får kvalificerede studerende. Sådan skal det fortsat være. Fremover skal institutionerne imidlertid samarbejde om at ensrette adgangskravene på tværs af ens og nært beslægtede uddannelser.

Fælles udvælgelseskriterier i nationalt optagelseskatalog

Der udarbejdes et nationalt optagelseskatalog, som angiver, hvilke udvælgelseskriterier uddannelserne fremover kan benytte i den individuelle fagspecifikke vurdering i både kvote 1 og 2. Uddannelsesinstitutionerne vil spille en central rolle i udarbejdelsen, herunder løbende kvalitetssikre udvælgelseskriterierne, så de er relevante og bidrager til det bedst mulige match mellem ansøger og uddannelse. Institutionerne har hver især erfaringer med gode og mindre gode udvælgelseskriterier. Ved systematisk at udveksle og dele disse erfaringer, opnås en højere grad af kvalitetssikring og koordination, som skal understøtte, at ansøgerne møder samme kriterier på tværs af uddannelser, og at de opleves som meningsfulde og retfærdige. Udvalgte kriterierne kan eksempelvis være interviews med klart definerede temaer og formål, multiple choicetest og praktiske øvelser.

Socialt skæve udvælgelseskriterier må ikke længere anvendes

Der kan fremover ikke anvendes udvælgelseskriterier, der er dokumenteret socialt skæve som eksempelvis motiverede ansøgninger, højskoleophold eller samtaler, hvor ansøgeren ikke på forhånd er forberedt på indholdet i samtalen, eller hvilke emner og temaer der er omdrejningspunktet. Der lægges op til, at der fremover skal ske en løbende kvalitetssikring af udvælgelseskriterierne med henblik på at minimere den sociale skævhed

Initiativerne understøtter

Øget social mobilitet

Bedre match mellem ansøger og uddannelse

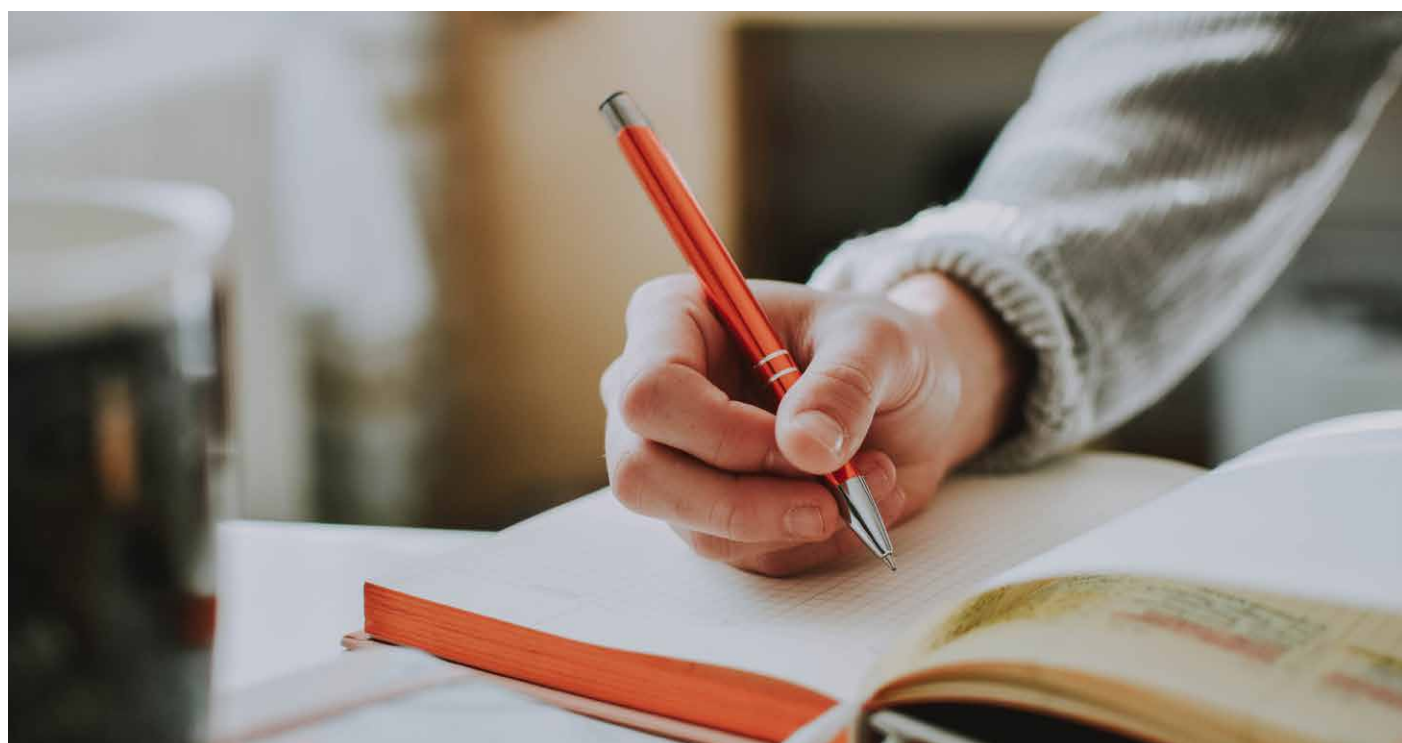
Flere og mere gennemsigtige veje ind

Et mere reflekteret uddannelsesvalg

Ansøgere til de videregående uddannelser skal hjælpes bedre til at træffe et oplyst og velovervejet uddannelsesvalg. Det vil give flere ansøgere bedre mulighed for at søge en uddannelse, der matcher deres interesser og faglige forudsætninger, så frafald og omvalg minimeres. Og så flere orienterer sig bredere i deres uddannelsessøgning, herunder i forhold til uddannelser som lærer, pædagog og sygeplejerske, hvor en fortsat høj søgning er afgørende for den fremtidige offentlige velfærd.

Derfor foreslår regeringen at indføre mere refleksion i optagelsesprocessen, så ansøgerne automatisk understøttes i overvejelser om, hvilken uddannelse de er ved at søge, og hvordan den passer til dem.

Samtidig skal uddannelsesvejledningen styrkes, så flere møder oplysning om deres muligheder og støtte i at vælge den rette videregående uddannelse for dem. Uddannelsesvejledningen skal særligt målrettes udvalgte grupper med et større behov, herunder unge fra uddannelsesfremmede hjem.

Konkret foreslår regeringen

Refleksion integreres i selve ansøgningsprocessen

Ansøgere til de videregående uddannelser vil som en integreret del af ansøgningsprocessen møde en række spørgsmål med feedback til ansøgeren. Feedbacken vil bl.a. bestå i information om den søgte uddannelse og uddannelsens jobsigte. Spørgsmålene skal understøtte større refleksion over, hvad det er for nogle uddannelser, ansøgeren er i gang med at søge, og hvilke muligheder uddannelserne giver samt give inspiration til at søge øvrige uddannelser. Eksempelvis beslægtede uddannelser samt lignende uddannelser, der er placeret andre steder i landet.

Styrket uddannelsesvejledning – særligt til unge fra uddannelsesfremmede hjem

Studievalg Danmark skal tilbyde mere individuel og skræddersyet uddannelsesvejledning og andre målrettede indsatser, herunder særligt målrettet unge, der holder sabbatår og unge fra ikke boglige hjem. Forskning viser, at den individuelle vejledning har større effekt end kollektiv vejledning for de unge, som har mest brug for den. Indsatsen skal understøtte en bedre refleksion hos ansøgerne og give færre sociale skævheder i uddannelsesvalget. Samtidig skal vejledningen nå ud til potentielle ansøgere, der ellers ikke ville søge mod de videregående uddannelser.

Initiativerne understøtter

Øget social
mobilitet

Bedre match
mellem ansøger
og uddannelse

Balanceret karakter-
fokus og sund
læringskultur

